

БҰЙРЫҚ

Нұр-Сұлтан қаласы

ПРИКАЗ

город Нур-Султан

2022 жылдың 1 маусымы № 191

Іссапар туралы

БҰЙЫРАМЫН:

1. Қызметтік қажеттілікке байланысты "Тұрақты даму үшін жауапты бизнес" атты Халықаралық экологиялық формуға қатысу мақсатында 2022 жылғы 2 маусымнан бастап 4 маусым аралығында әуе көлігімен Ақтау қаласына іссапарға шығамын.

2. Күнтізбелік 3 күн көлемінде тәуліктік ақысы, күнтізбелік 2 күн көлемінде тұрғын жай жалдау және әуе көлігі жолымен Нұр-Сұлтан - Алматы-Ақтау бағыты бойынша жол жүру шығындары Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі есебінен өтелсін.

3. Іссапар кезеңінде Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрінің міндетін атқару Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар вице-министрі Талгат Амангельдиевич Момышевке жүктелсін.

Қазақстан
Республикасының
Экология, геология
және табиғи ресурстар
министрі

С. Брекешев

Келісім парағы

ТАӘ	Мемлекеттік орган, (мекеме)/бөлім, лауазым	Шешімі	Қолы, күні
-----	---	--------	------------

010000, Нұр-Сұлтан қ., Мәңгілік Ел даңғылы, 8
«Министрліктер үйі», 14-кіреберіс
тел.: +7 7172 74 08 44

010000, г. Нур-Султан, пр.Мангилик Ел, 8
«Дом министерств», 14 подъезд
тел.: +7 7172 74 08 44

№

**Қазақстан Республикасы Парламенті
Мәжілісінің Қазақстан халқы
Ассамблеясынан сайланған
депутаттары
С. Абдрахмановқа, А. Амирханянға,
І. Бұларовқа, Н. Дементьеваға,
З. Кузиевке, Ю. Лиге, В. Набиевке,
Ш. Осинге, А. Хамедовке**

*2022 жылғы 11 мамырдағы
№ ДС-171 хатқа*

Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі Сіздердің геология саласын дамыту мәселелеріне қатысты депутаттық сауалдарыңызды қарап, келесіні хабарлайды.

Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің геология саласындағы миссиясы еліміздің барлық өнеркәсіп салаларын белсенді дамыту үшін минералдық-шикізат базасын толықтыру мақсатында ел аумағының зерттелуін арттыру болып табылады.

Бүгінгі күні геология саласының алдына мынадай негізгі міндеттер қойылған:

1. Геологиялық-геофизикалық зерделеуді арттыру және перспективтік учаскелерді анықтау.
2. Геология саласының инфрақұрылымын дамыту.
3. Жер қойнауын пайдалану процестерін цифрландыру және автоматтандыру.

Аталған міндеттерді іске асыру жөніндегі іс-шаралар 2021-2025 жылдарға арналған «Қазақстандықтардың әл-ауқатын арттыруға бағытталған орнықты экономикалық өсу» Ұлттық жобасының «Геология саласын дамыту» бағыты шеңберінде көзделген, 2021 жылғы 12 қазандағы Қазақстан Республикасы Үкіметінің №730 қаулысымен бекітілген (бұдан әрі - Ұлттық жоба).

Ұлттық жобада мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен, жер қойнауын геологиялық зерттеудің ерте сатысын жүргізу көзделеді. 2021-2025 жылдар аралығында 683,9 мың км² алаңда өңірлік зерттеулер жүргізілетін болады.

Өңірлік геологиялық зерттеулер, жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерттеудің негізі болып табылатынын және ел аумағын геологиялық зерттеудің іргелі негізін құрайтын кешенді геологиялық ақпарат алу және жер қойнауындағы пайдалы қазбаларды болжамдау мақсатында жүргізілетінін атап өткен жөн.

Бұл ретте, геологиялық барлау жұмыстары жер қойнауын пайдаланушылармен пайдалы қазбалар қорларының орнын толтыру мақсатында, жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарттар мен лицензиялар шеңберінде жүргізеді.

Геология саласының алдына қойылған міндеттерді шешу бойынша жоспарлар мен ағымдағы жағдай туралы толық ақпарат қоса беріледі.

Қосымша: 10 п.

**Қазақстан Республикасының
Экология, геология және
табиғи ресурстар министрінің
міндетін атқарушы**

Т. Момышев

Орындаушы. Ш. Ақыбаева
☎ 277399, +77017137595
sh.akybayeva@ecogeo.gov.kz

1. Жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерттеу

Мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен жүргізілетін геологиялық барлау жұмыстары 2021-2025 жылдарға арналған «Қазақстандықтардың әл-ауқатын арттыруға бағытталған орнықты экономикалық өсу» Ұлттық жобасын (бұдан әрі - Ұлттық жоба) іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарында көзделген. Сонымен қатар, қабылданған жұмыстарды жоспарлау кезінде негіз болатын бағдарламалық құжаттар: Қызылорда және Маңғыстау облыстарының кешенді жоспарлары, 2021-2025 жылдарға арналған сирек және сирек жерлі металдар өндірісінің ресурстық базасын кеңейту және ұйымдастыру жөніндегі жол картасы болып табылады.

Сонымен бірге, әлемдік нарықтың заманауи үрдістерін және сирек, сирек жерлі металдарға, соның ішінде литийге сұраныстың артуын ескере отырып, шикізаттың осы түрлеріне перспективті учаскелерді анықтауға ерекше назар аударылуда.

Ұлттық жоба шеңберінде 2021 жылы 79 объектіде жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерттеу бойынша жұмыстар жүргізілді. Ағымдағы жылы мемлекеттік бюджет есебінен 103 объектіде жұмыстар жүргізілуде.

Анықтама үшін:

Жер қойнауын мемлекеттік геологиялық зерттеуді жүргізу нәтижесінде 2022 жылы алаңдар бойынша:

- алаңдарды геологиялық жете зерттеу - 15,5 мың шаршы км
- геологиялық-минерагендік карталау - 16,8 мың шаршы км
- терең геологиялық карталау - 39 мың шаршы км
- гидрогеологиялық жете зерттеу, инженерлік-геологиялық және геоэкологиялық түсірілім-90,3 мың шаршы км карталанады.

Атап айтқанда, Риддер, Хромтау, Теміртау және Балқаш моноқалаларының маңында іздеу жұмыстары жүргізілуде, сондай-ақ ағымдағы жылы 12 учаске бойынша сирек және сирек жерлі металдарды іздеу жұмыстарына кірісті.

Шөгінді бассейндердің шикізат әлеуетін бағалау мақсатында Арал бассейні шегінде жұмыстар орындалуда, Шу-Сарысу, Солтүстік Торғай және Сырдария бассейндерін зерттеуге жобалар жасалуда.

Каспий маңы ойпатының терең құрылысын зерттеу мақсатында өткен жылдан бастап 3 кезеңнен тұратын «Еуразия» жобасы іске асырылуда.

Мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен заманауи технология бойынша геологиялық-геофизикалық материалдарды талдауды, жинақтауды және қайта түсіндіруді қамтитын Еуразия жобасының бірінші кезеңі орындалуда. 2 және 3-кезеңдер жеке инвестициялар есебінен іске асырылатын далалық геологиялық-геофизикалық және аса терең ұңғыманы бұрғылау жұмыстарын жүргізуді қамтиды.

Тереңдігі 10-15 км дейінгі аса терең ұңғыманы бұрғылау геологиялық қиманы зерттеуге және көмірсутектерге қатысты бассейнің әлеуетін бағалауға және өңірде ірі мұнай және газ кен орындарын ашуға мүмкіндік береді.

Минералдық-шикізат базасын нығайтуда геологиялық барлау жұмыстарын жүргізудің озық ғылыми негіздемесі ерекше рөл атқарады. Осыған байланысты, алдағы 5 жылда бағдарламалық-нысаналы қаржыландыру шеңберінде терең жатқан объектілерді болжамдауға ғылыми зерттеулер жүргізу және ғылымның қазіргі заманауи жетістіктері негізінде жаңа кен орындарын ашу жоспарланған.

Биылғы жылы Қ.И. Сәтбаев атындағы Геологиялық ғылымдар институты, Д. Серікбаев атындағы Шығыс Қазақстан мемлекеттік техникалық университеті және У. М. Ахмедсафин атындағы гидрогеология және геоэкология институты бағдарламалық-нысаналы қаржыландырудың 3 жобасын жүзеге асыруда.

Сондай-ақ, Қ. И. Сатпаев атындағы Геологиялық ғылымдар институты қатты пайдалы қазбалардың кен орындарын орналастыру заңдылықтары мен болжау және іздеу критерийлерін талдаумен қоса, пайдалы қазбалардың Атласын әзірлеуде. Атлас қатты пайдалы қазбалардың кен орындарын іздеу және барлау жөніндегі нұсқаулармен бірге елдің геологиялық құрылымы туралы ауқымды ақпаратты қамтитын болады.

2. Президенттің 2021 жыл 1 қыркүйектегі «Халық бірлігі және жүйелі реформалар – ел өркендеуінің берік негізі» атты Жолдауын іске асыру жөніндегі Жалпыұлттық іс-шаралар жоспарында көзделген тапсырмаларды іске асыру.

8-тармақ.

Уәкілетті мемлекеттік органның ведомстволық бағынысты ұйымдарының («Қазгеоақпарат» РГАО» ЖШС және «Қазгеология» ҰКГ» АҚ) базасында геологиялық ақпаратқа ашық қол жеткізу, Минералдық ресурстардың ұлттық деректер банкін пайдалану арқылы инвесторларға кешенді сервистік қолдау көрсету бойынша, геология саласындағы Қазақстан Республикасының ғылыми мекемелерімен бірлесіп геологиялық ақпаратты қорыту, жүйелеу және талдау бойынша функциялары бар Ұлттық геологиялық қызметті құру.

Өткен жылдың 30 желтоқсанында Ұлттық геологиялық қызметті құру туралы ҚР Үкіметінің № 971 қаулысы қабылданды.

Бүгінгі күні, «Қазгеоақпарат» РГАО» ЖШС және «Қазгеология» ҰКГ» АҚ қайта ұйымдастыру жүргізілуде.

Іс-шаралар, көрсеткіштер мен қаражат «Қазақстандықтардың әл-ауқатын арттыруға бағытталған орнықты экономикалық өсу» Ұлттық жобасында көзделген (2021 жылғы 12 қазандағы № 730 ҚРҰҚ бекітілген).

9-тармақ.

Инвесторлардың ашық қолжетімділігін қамтамасыз ете отырып, барлық бастанқы және қайталама құжаттардың жүйеленген электрондық көшірмелері негізінде (бастанқы кезеңде) геологиялық ақпараттың ашық цифрлық дерекқорын құру (Минералдық ресурстардың ұлттық деректер банкін енгізу)

Министрлік «Минералдық ресурстардың Ұлттық деректер банкі» ақпараттық жүйесін құру және енгізу бойынша жұмыс жүргізуде. Осы ақпараттық жүйенің шеңберінде Ұлттық деректер банкінің 8 компонентін әзірлеу және жер қойнауын пайдалану саласындағы 21 бизнес-процесті автоматтандыру көзделген.

Жеткізуші «Транстелеком» АҚ бастаған консорциум Ұлттық деректер банкінің компоненттік модульдерін әзірледі, оның ішінде лицензиялар берудің бизнес-процестерін автоматтандыру бойынша (қатты пайдалы қазбаларды барлау және өндіру, кең таралған пайдалы қазбаларды өндіру, жер қойнауын геологиялық зерттеу, кен іздеушілік, жер қойнауы кеңістігін пайдалану) көрсетілді. Осы бағыттағы жұмыстар жалғасуда.

Сонымен бірге, қазіргі уақытта Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі, Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар, Энергетика, Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрліктерімен бірлесіп, жер қойнауын пайдаланушылар үшін «Kaznedra» бірыңғай платформасын құру мәселесі пысықтауда.

«Kaznedra» жер қойнауын пайдаланушылар үшін бірыңғай терезеде барлық процестер мен қызметтерді шоғырландыру арқылы инвесторларға кешенді сервистік қолдау көрсетуге ықпал етеді.

«Kaznedra» жобасын кезең-кезеңмен іске асыру үшін Жол картасы әзірленді.

10-тармақ.

Committee for Mineral Reserves International Reporting Standards (CRIRSCO) шаблону бойынша қатты пайдалы қазбалардың ресурстары мен қорлары бойынша есептілік стандарттарының халықаралық жүйесін және Қазақстан Республикасының бүкіл аумағы бойынша жер қойнауын пайдалануға лицензиялар беру жөніндегі бірінші өтінім принципін енгізу.

2016 жылғы 14 маусымда KAZRC Қазақстандық кодексі CRIRSCO жүйесі қабылданып, Қазақстан Республикасы CRIRSCO комитетінің мүшесі болды.

CRIRSCO талаптарына сәйкес «Геологиялық барлау жұмыстарының нәтижелері, минералды ресурстар мен минералды қорлар туралы қазақстандық жария есептілік қауымдастығы» (KAZRC) Заңды тұлғалар бірлестігі және «Жер қойнауын пайдаланудағы тәуелсіз сарапшылардың кәсіби бірлестігі» (ЖТСКБ) қоғамдық бірлестігі құрылды, ол Құзыретті тұлғалар үшін кәсіби ұйым болып табылады.

Барлық қажетті нормативтік-техникалық құжаттар әзірленді.

Анықтама үшін:

- KAZRC кодексі (геологиялық барлау жұмыстарының нәтижелері, минералдық ресурстар мен минералдық қорлар туралы жария есептілік стандарттарының кодексі);

- «Сарапшының кәсіби этикасы» кодексі;

- Тәуелсіз сарапшылар мен сараптамалық топтарды тарту, жер қойнауына тәуелсіз сараптама жүргізу және олардың қызметтеріне ақы төлеу тәртібі;

- Қазақстанның есеп беру стандарттарын CRIRSCO жүйесі бойынша халықаралық стандарттармен үйлестіру жөніндегі Нұсқаулық.

Қазіргі уақытта ЖТСКБ мүшелері 272 маман, оның ішінде 99 маман Құзыретті тұлғалар болып табылады.

Бүгінгі күні қатты пайдалы қазбалардың 58 кен орны бойынша минералдық ресурстар мен қорларды бағалау бойынша есептер KAZRC/ CRIRSCO кодексі бойынша жасалды.

KAZRC/CRIRSCO қатты пайдалы қазбалар қорлары бойынша жария есептіліктің халықаралық стандарттарына көшу 2020 жылғы қаңтарда жүзеге асырылды.

11-тармақ.

Жер қойнауын пайдалану құқығын беруге, оның ішінде рәсімдерді цифрландыру және минералдық ресурстардың Ұлттық Банкі шеңберінде өтінімдердің келіп түскен уақыты, оларды қарау, бас тарту туралы мәліметтерге және ҚР Жер қойнауы туралы заңнамасында көзделген басқа да ақпаратқа ашық қол жеткізу арқылы бақылауды күшейту.

«Минералдық ресурстардың ұлттық деректер банкі» 21 ақпараттық жүйе бизнес-үдерісті және 8 компонентті қамтиды.

Ақпараттық жүйенің құрамдас бөліктері – бұл геологиялық мәліметтер базасы, интерактивті карта, бизнес-процестер мен есептілік модулі, талдау модулі.

Геология және жер қойнауын пайдалану саласында ақпараттық жүйені енгізуге байланысты өтінім беруші барлық аумақтарды қамтитын интерактивті картадан учаскелерді таңдау арқылы бірінші өтінім қағидаты бойынша жер қойнауын пайдалануға лицензия алу мүмкіндігін береді.

Барлауға және өндіруге жер қойнауын пайдалану құқығын беру құзыретті органдар арқылы жүзеге асырылады: көмірсутек шикізаты бөлігінде – Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігі, қатты пайдалы қазбалар бөлігінде – Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі, кең таралған пайдалы қазбалар бөлігінде – жергілікті атқарушы органдар.

3. Минералдық-шикізат базасының жай-күйі туралы

Бүгінгі күні елдің пайдалы қазбаларының мемлекеттік балансында 8 мыңнан астам кен орны есепке алынған, оның ішінде: мұнай-газ – 317 (мұнай, газ, конденсат), қатты пайдалы қазбалар – 910, кең таралған пайдалы қазбалар - 3,0 мыңнан астам және 4 мыңнан астам жерасты суларының кен орындары.

Қазақстан Республикасындағы мұнайдың баланстық қорлары (А+В+С1+С2 санаттары бойынша) 4,4 млрд.тоннаны, газ - 2,2 трлн. М³, конденсат - 337 млн. тоннаны құрайды. Қорлардың басым бөлігі Атырау (75%) және Маңғыстау (11%) облыстарында шоғырланған. Бұл ретте көмірсутек шикізаты қорының 70%-ға жуығы 3 ірі кен орындарының үлесіне тиесілі: Теңіз, Қашаған және Қарашығанақ.

Толық алғанда, пайдалы қазбалар қорларын есепке алу 103 түр бөлшегі бойынша, оның ішінде көмірсутек шикізаты бойынша - 7, қатты пайдалы қазбалар бойынша - 61, кең таралған пайдалы қазбалар бойынша - 32, жерасты сулары бойынша - 3 жүргізілуде. Ең басымдылары - алтын, мыс, қорғасын, мырыш.

Оның ішінде, мемлекеттік баланста жалпы қоры 2,4 мың тонна болатын 359 алтын кен орны есепке алынды, олардың 917 тонна (38%) Шығыс Қазақстан облысында, Ақмола облысында - 450 тонна (19%), Қарағанды облысында – 365 тонна (15%) шоғырланған.

Мыс қоры барлығы 38,3 млн. тоннаны құрайды, оның 17 млн.тоннасы Шығыс Қазақстанға тиесілі және 14,2 млн. тоннасы Орталық өңірде шоғырланған. Қорғасын-мырыш кен орындарының негізгі қорлары негізінен Орталық, Шығыс және Оңтүстік Қазақстанда шоғырланған.

Елде 43 млн.м³/тәул. бекітілген қоры бар 4 мыңнан астам жер асты суларының кен орындары бар. Қорлар біркелкі бөлінбеген. Мәселен, 50% оңтүстікте, 30% орталық, солтүстік және шығыс өңірлерде және 20% астамы Республиканың батысында шоғырланған

Елдің минералдық-шикізат базасының орнын толтыруға елеулі үлес жер қойнауын пайдаланушылармен келісімшарттар мен лицензиялар шеңберінде енгізіледі.

1991-2021 жылдар кезеңінде жүргізілген геологиялық барлау жұмыстарының нәтижелері бойынша мемлекеттік балансқа алғаш рет 158 көмірсутек шикізаты кен орнының, 218 қатты пайдалы қазбалар кен орнының (алтын, мыс, полиметалдар, темір кендері, марганец кендері және басқалары бойынша) және 99 жерасты сулары кен орнының қорлары қойылды.

Көрсетілген кезеңде пайдалы қазбалар қорларының өсімі алынды: алтын – 1,9 мың тонна, мыс – 12 млн.тонна, мырыш – 8 млн. тонна, уран – 512 мың тонна, мұнай – 2,5 млрд. тонна және басқа да пайдалы қазбалардың түрлері.

4. Заңнаманы жетілдіру

2021 жылғы тамызда шетелдік компаниялармен – Шетелдік инвесторлар кеңесінің мүшелерімен болған жұмыс кездесулерінде Мемлекет басшысы Үкіметке мұнай-газ саласындағы инвестициялық ахуалды жақсарту мәселелері бойынша бірқатар тапсырмалар берді.

Аз зерттелген шөгінді бассейндерге инвесторларды тарту мақсатында жер қойнауын пайдаланушының жер қойнауын геологиялық зерттеу кезеңінен Жақсартылған модельдік келісімшарт шеңберінде барлау және өндіру кезеңіне кепілді өту мүмкіндігіне айрықша құқығын көздейтін «Жер қойнауы және жер қойнауын пайдалану туралы» кодекске түзетулер әзірленуде.

Аз зерттелген аумақтарда жер қойнауының мұнай-газдылық перспективаларын геологиялық зерделеу Лицензия енгізу арқылы қамтамасыз етілетін болады.

Лицензияға сәйкес учаскені бөлудің негізі критериясы оның геологиялық-геофизикалық зерделену дәрежесі төмен аз зерттелген шөгінді бассейндер шегінде орналасуы болып табылады.

Бұл тәсіл Жақсартылған модельдік келісімшартта көрсетілетін жоғары құқықтық қорғауды және инвестициялардың тұрақтылығын қамтамасыз етеді және инвесторларға белгілі бір салықтық және басқа да преференцияларды алуға мүмкіндік береді.

---

1. Государственное геологическое изучение недр

Геологоразведочные работы, проводимые за средства государственного бюджета, предусмотрены планом мероприятий по реализации Национального проекта «Устойчивый экономический рост, направленный на повышение благосостояния казахстанцев» на 2021-2025 годы (далее – Национальный проект). Также, основанием при планировании работ являются принятые программные документы: комплексные планы Кызылординской и Мангистауской областей, дорожная карта по расширению ресурсной базы и организации производства редких и редкоземельных металлов на 2021-2025 годы.

Вместе с тем, учитывая современные тенденции мирового рынка и повышенный спрос на редкие и редкоземельные металлы, а также литий, особое внимание уделяется выявлению перспективных участков на данные виды сырья.

В рамках Национального проекта в 2021 г. проводились работы по государственному геологическому изучению недр на 79 объектах. В текущем году работы за счет государственного бюджета проводятся на 103 объектах.

Справочно:

В результате проведения государственного геологического изучения недр в 2022 году будет откартировано площадей по:

- геологическому доизучению площадей – 15,5 тыс.кв.км*
- геолого-минералогическому картированию – 16,8 тыс.кв.км*
- глубинному геологическому картированию – 39 тыс.кв.км*
- гидрогеологическому доизучению, инженерно-геологической и геоэкологической съемки – 90,3 тыс.кв.км*

В частности, проводятся поисковые работы вблизи моногородов Риддер, Хромтау, Темиртау и Балхаш, также в текущем году приступили к поискам редких и редкоземельных металлов по 12 участкам.

С целью оценки сырьевого потенциала осадочных бассейнов выполняются работы в пределах Аральского бассейна, составляются проекты на изучение Шу-Сарысуйского, Северо-Торгайского и Сырдарьинского бассейнов.

Для изучения глубинного строения Прикаспийской впадины с прошлого года реализуется проект «Евразия», который состоит из 3-х этапов.

За средства государственного бюджета выполняется первый этап проекта Евразия, который включает анализ, обобщение и переинтерпретацию, геолого-геофизических материалов по современной технологии. Реализация 2 и 3 этапов включает проведение полевых геолого-геофизических работ и бурение сверхглубокой скважины за счет частных инвестиций.

Бурение сверхглубокой скважины глубиной до 10-15 км позволит изучить геологический разрез и оценить потенциал бассейна в отношении углеводородов и предоставит возможность для открытия крупных месторождений нефти и газа в регионе.

Особую роль в укреплении минерально-сырьевой базы имеет опережающее научное обоснование постановки геологоразведочных работ. В этой связи, в

ближайшие 5 лет в рамках программно-целевого финансирования запланировано проведение научных исследований для прогнозирования глубокозалегающих объектов и открытия новых месторождений на базе современных достижений науки.

В текущем году 3 проекта программно-целевого финансирования выполняются Институтом геологических наук имени К.И. Сатпаева, Восточно-Казахстанским государственным техническим университетом имени Д. Серикбаева и Институтом гидрогеологии и геоэкологии имени У.М. Ахмедсафина.

Также институтом геологических наук им. К.И.Сатпаева разрабатывается Атлас твердых полезных ископаемых, с анализом закономерностей размещения и критериями прогнозирования и поиска месторождений твердых полезных ископаемых Атлас, будет содержать обширную информацию о геологическом строении страны с рекомендациями по поиску и разведке месторождений твердых полезных ископаемых.

2. Реализация поручений, предусмотренных в Общенациональном плане мероприятий по реализации Послания Президента от 1 сентября 2021 года «Единство народа и системные реформы – прочная основа процветания страны».

Пункт 8. Создание Национальной геологической службы на базе подведомственных организаций уполномоченного государственного органа (ТОО «РЦГИ «Казгеоинформ» и АО «НКГ «Казгеология») с функциями по оказанию комплексной сервисной поддержки инвесторам посредством открытого доступа к геологической информации, эксплуатации Национального банка данных минеральных ресурсов, обобщению, систематизации и анализу геологической информации совместно с научными учреждениями Республики Казахстан в области геологии.

30 декабря прошлого года принято постановление Правительства РК № 971 о создании Национальной геологической службы.

На сегодняшний день проводится реорганизация ТОО «РЦГИ «Казгеоинформ» и АО «Национальная геологоразведочная компания «Казгеология».

Мероприятия, показатели и средства предусмотрены в Национальном проекте «Устойчивый экономический рост, направленный на повышение благосостояния казахстанцев» (утвержден ППРК № 730 от 12 октября 2021 г.).

Пункт 9. Создание открытой цифровой базы данных геологической информации на основе систематизированных электронных копий всех первичных и вторичных документов (на первоначальном этапе) с обеспечением к ним открытого доступа инвесторов (внедрение Национального банка данных минеральных ресурсов)

Министерством ведется работа по созданию и внедрению информационной системы «Национальный банк данных минеральных ресурсов». В рамках данной информационной системы предусмотрена разработка 8 компонентов НБД и автоматизация 21 бизнес-процесса в сфере недропользования.

Поставщиком в лице консорциума во главе с АО «Транстелеком» разработаны и продемонстрированы по-компонентно модули Национального банка данных, в том числе автоматизация бизнес-процессов выдачи лицензий (разведка и добыча твердых полезных ископаемых, добыча общераспространенных полезных ископаемых,

геологическое изучение недр, старательство, использование пространства недр). Работа в данном направлении продолжается.

Вместе с тем, в настоящее время Министерством цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности совместно с министерствами экологии, геологии и природных ресурсов, энергетики, индустрии и инфраструктурного развития прорабатывается вопрос создания единой платформы для недропользователей «Kaznedra».

«Kaznedra» будет способствовать оказанию комплексной сервисной поддержки инвесторам путем консолидации всех процессов и услуг в едином окне для недропользователей.

Для поэтапной реализации проекта «Kaznedra» разработана Дорожная карта.

Пункт 10. *Внедрение международной системы стандартов отчетности по ресурсам и запасам твердых полезных ископаемых по шаблону Committee for Mineral Reserves International Reporting Standards (CRIRSCO) и принципа первой заявки по выдаче лицензий на недропользование по всей территории Республики Казахстан*

14-го июня 2016 года Казахстанский Кодекс KAZRC принят в семейство CRIRSCO, и Республика Казахстан стала членом Комитета CRIRSCO.

В соответствии с требованиями CRIRSCO созданы Объединение юридических лиц «Казахстанская Ассоциация публичной отчетности о результатах геологоразведочных работ, Минеральных Ресурсах и Минеральных Запасах» (KAZRC) и Общественное объединение «Профессиональное объединение независимых экспертов в недропользовании» (ПОНЭН), которое признано профессиональной организацией для Компетентных лиц.

Разработаны все необходимые нормативно-технические документы.

Справочно:

- Кодекс KAZRC (Кодекс стандартов публичной отчетности о результатах геологоразведочных работ, минеральных ресурсах и минеральных запасах);
- Кодекс «Профессиональная этика эксперта»;
- Порядок привлечения независимых экспертов и экспертных групп, проведение независимой экспертизы недр и оплата их услуг;
- Руководство по Гармонизации стандартов отчетности Казахстана с международными стандартами по системе CRIRSCO.

В настоящее время Членами ПОНЭН являются 272 специалиста, из которых 99 специалистов являются компетентными лицами.

На сегодняшний день по 58 месторождениям различных типов твердых полезных ископаемых отчеты по оценке минеральных ресурсов и запасов составлены по кодексу KAZRC/ CRIRSCO.

Переход на международные стандарты публичной отчетности по запасам твердых полезных ископаемых KAZRC/CRIRSCO осуществлен в январе 2020 года.

Пункт 11. *Усиление контроля за предоставлением права недропользования, в том числе посредством цифровизации процедур и предоставления в рамках Национального банка данных минеральных ресурсов открытого доступа к сведениям о времени поступления заявок, их рассмотрении, отказе и другой информации, предусмотренной законодательством РК о недрах.*

ИС «Национальный банк данных минеральных ресурсов» включает в себя 21 бизнес-процессов и 8 компонентов.

Составляющие информационной системы – это база геологических данных, интерактивная карта, модуль бизнес-процессов и отчетности, модуль аналитики.

С внедрением информационной системы в сфере геологии и недропользования заявителям также предоставляется возможность получить лицензию на недропользование по принципу первой заявки через выбор участков на интерактивной карте, содержащей все территории.

Предоставление право недропользования на разведку и добычу осуществляется компетентными органами: в части углеводородного сырья – Министерство энергетики, в части твердых полезных ископаемых – министерство индустрии и инфраструктурного развития, в части общераспространенных полезных ископаемых – местные исполнительные органы.

3. О состоянии минерально-сырьевой базы

На сегодняшний день государственным балансом полезных ископаемых страны учитываются 8711 месторождений, в том числе по углеводородам – 317, по твердым полезным ископаемым – 910, по общераспространенным полезным ископаемым – 3160 и 4324 месторождений подземных вод.

Балансовые запасы нефти в РК (по категориям А+В+С1+С2) составляют 4,4 млрд. тонн, газа – 2,1 трлн.м³, конденсата – 416,2 млн.тонн. Подавляющее количество запасов сосредоточено в Атырауской (75%) и Мангистауской (11%) областях. При этом, около 70% запасов углеводородного сырья приходится на долю 3 крупных месторождений: Тенгиз, Кашаган и Карачаганак.

В целом учет запасов полезных ископаемых ведется по 103 компонентам, в том числе по углеводородному сырью - 7, по твердым полезным ископаемым - 61, по общераспространённым полезным ископаемым - 32, по подземным водам - 3. Наиболее приоритетными из них являются золото, медь, свинец, цинк.

Из них, государственным балансом учитываются 359 месторождений золота с общими запасами 2,4 тыс. тонн, из них 917 тонн (38%) сосредоточены в Восточно-Казахстанской области, Акмолинской – 450 тонн (19%), 365 тонн – в Карагандинской (15%).

Запасы меди всего составляют 38,3 млн.тонн, из них 17 млн.тонн приходится на Восточный Казахстан и 14,2 млн.тонн сосредоточено в Центральном регионе. Основные запасы свинцово-цинковых месторождений сосредоточены, в основном, в Центральном, Восточном и Южном Казахстане.

В стране числится более 4 тыс. месторождений подземных вод с утвержденными запасами 43 млн. м³/сут. Запасы распределены неравномерно. Так, 50% сосредоточено на юге, 30% – в центральном, северном и восточном регионах и менее 20% – на западе республики

Значительный вклад в восполнение минерально-сырьевой базы страны вносится недропользователями в рамках контрактов и лицензий.

В период с 1991-2021 годы по результатам проведенных геологоразведочных работ на Государственный баланс впервые поставлены запасы 158 месторождений углеводородного сырья, 218 месторождений по твердым полезным ископаемым (по золоту, меди, полиметаллам, железным рудам, марганцевым рудам и другим) и 99 месторождений подземных вод.

За годы независимости прирост утвержденных запасов по основным видам полезных ископаемых по результатам геологоразведочных работ за счет инвестиций недропользователей составил: по золоту 700 тонн; по железной руде – более 3 млн.тонн, по марганцевой руде более 120 млн.тонн, по нефти – более 2 млрд.тонн.

4. Совершенствование законодательства

На рабочих встречах с иностранными компаниями – членами Совета иностранных инвесторов в августе 2021 года Главой Государства был дан ряд поручений Правительству по вопросам улучшения инвестиционного климата в нефтегазовой сфере.

С целью привлечения инвесторов на малоизученные осадочные бассейны разрабатываются поправки в Кодекс «О недрах и недропользовании», предусматривающие исключительное право недропользователя на возможность гарантированного перехода с этапа геологического изучения недр на этап разведки и добычи в рамках Улучшенного модельного контракта.

Подход будет обеспечиваться путем внедрения **Лицензии на геологическое изучение перспектив нефтегазоносности недр на малоизученных территориях.**

Основным критерием по выделению участка в соответствии с Лицензией является его расположение **в пределах малоизученных осадочных бассейнах** с низкой степенью геолого-геофизической изученности.

Данный подход обеспечит более высокую юридическую защиту, и стабильность инвестиций и позволит инвесторам получать определенные налоговые и другие преференции, которые будут отражаться в Улучшенном модельном контракте.

010000, Нур-Сұлтан қ., Мәңгілік Ел даңғылы, 8
«Министрліктер үйі», 14-кіреберіс
тел.: +7 7172 74 08 44

010000, г. Нур-Султан, пр.Мангилик Ел, 8
«Дом министерств», 14 подъезд
тел.: +7 7172 74 08 44

№

Депутатам Мажилиса Парламента
от Ассамблеи народа Казахстана
С. Абдрахманову, А. Амирханян,
И. Буларову, Н. Дементьевой,
З. Кузиеву, Ю. Ли, В. Набиеву,
Ш. Осину, А. Хамедову

На № ДС-171 от 11.05.2022 г.

Министерство экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан, рассмотрев ваш депутатский запрос касательно вопросов развития геологической отрасли, сообщает следующее.

Миссией Министерства экологии, геологии и природных ресурсов РК в сфере геологии является повышение изученности территории страны с целью восполнения минерально-сырьевой базы для активного развития всех отраслей промышленности страны.

На сегодняшний день перед геологической отраслью поставлены следующие основные задачи:

1. Повышение геолого-геофизической изученности и выявление перспективных участков.
2. Развитие инфраструктуры геологической отрасли.
3. Цифровизация и автоматизация процессов недропользования.

Мероприятия по реализации указанных задач предусмотрены в рамках направления «Развитие геологической отрасли» Национального проекта «Устойчивый экономический рост, направленный на повышение благосостояния казахстанцев» на 2021-2025 годы, утвержден ППРК № 730 от 12 октября 2021 г. (далее – Национальный проект).

Национальным проектом, за средства государственного бюджета, предусматривается проведение ранних стадии геологического изучения недр. С 2021 по 2025 годы будут проведены региональные исследования на площади 683,9 тыс.км².

Следует отметить, региональное геологическое изучение является основой государственного геологического изучения недр, и проводится с

целью получения комплексной геологической информации, составляющей фундаментальную основу геологического изучения территории страны и прогнозирования полезных ископаемых в недрах.

При этом, геологоразведочные работы с целью восполнения запасов полезных ископаемых проводятся недропользователями в рамках контрактов и лицензий на недропользование.

Подробная информация о текущем состоянии и планах по решению задач, поставленных перед геологической отраслью прилагается.

Приложение: 10 л.

**И.о. министра экологии,
Геологии и природных ресурсов
Республики Казахстан**

Т. Момышев

*Исп. Ш. Акыбаева
☎ 277399, +77017137595
sh.akybayeva@ecogeo.gov.kz*